

Tisztelt Olvasó!

Tisztelt Olvasó!

A Szimentáli Tenyésztők Világ és Európai Szövetsége az utóbbi időben sokat foglalkozik a jövő szimentáli tenyésztő generációjával, a fiatal tenyésztőkkel. Kanada a Világszövetség kongresszusán megrendezte első találkozójukat is.

Több beszélgetésen elhangzott a Magyarartarka Tenyésztők Egyesülete berkein belül is, hogy keressük meg a fiatalokat, a jövő magyarartarka tenyésztőit és hozzuk össze őket egy találkozó, szakmai program, beszélgetés erejéig.

Az I. Fiala Magyarartarka Tenyésztők Találkozóját 2007. telén (január vége, február eleje) szeretnénk megrendezni Keszthelyen. Várjuk azon 14-35 év közötti fiatalok jelentkezését, akik saját, önálló magyarartarka tenyésztéssel rendelkeznek, és azokat is, ahol a családban, társas vállalkozásban magyarartarka tenyésztés folyik, ahol a fiatalok is bekapcsolódnak az állattenyésztés munkálataiba.

Úgy gondoljuk, hogy a fiatal generáció felkarolásával, az állattenyésztésben ígért fordulattal, mind többen érzik majd úgy, hogy a magyarartarka tenyésztéssel megalapozhatják jövőjüket.

Ebben szeretnénk segítséget nyújtani a szakmai rendezvénnel, természetesen időt szakítva a szórakozásra, beszélgetésre is.

Jelentkezni levélben, vagy telefonon az alábbi elérhetőségen lehet:

Magyarartarka Tenyésztők Egyesülete
7150 Bonyhád Zrínyi u. 3.
Telefon: 74/451-022
e-mail: info@magyarartarka.axelero.net

Füller Imre
ügyvezető igazgató, MTE

TARTALOMJEGYZÉK

Kongresszus Calgaryban	4
Mátyás Gyula, Kakasd	6
Csokonya MG. és Ker. Kft., Csokonyavisonta	7
VI. Tarka Fesztivál	8
Jubileumi Farmer-Expo Debrecenben	10
Európai Hegyitarka Konferencia	11
Uniós hírek	13
Műhelymunkák az Unióban	14
Bluetongue a benelux országokban	16
Agrokomplex kiállítás Nyitrán	17
Néhány gondolat Új-Zéland mezőgazdaságáról	18

Címlapfotó: IV. Tarka Fotópályázat
Fekete Anett - "Nem leszek a barátod" című képe

**A Magyarartarka Tenyésztők Egyesülete
információs lapja**

A szerkesztőbizottság tagjai:
Dr. Holló István
Dr. Húth Balázs
Dr. Polgár J. Péter
Dr. Stefler József

Főszerkesztő: Füller Imre

Szerkesztőség:
Magyarartarka Tenyésztők Egyesülete
7150 Bonyhád, Zrínyi út 3.
tel.: 74/451-022, fax: 74/451-022
e-mail: info@magyarartarka.axelero.net
web: <http://www.magyarartarka.hu>

ISSN 1587-9305

Kiadó: Magyarartarka Tenyésztők Egyesülete
7150 Bonyhád, Zrínyi út 3.
tel.: 74/451-022, fax: 74/451-022
e-mail: info@magyarartarka.axelero.net

Felelős kiadó: Rácz Károly
DTP: Szalai Norbert

Nyomda: Pethő & Társa Nyomda
Megjelenés: negyedévente 2.000 példányban

Füller Imre ügyvezető igazgató, MTE

KONGRESSZUS CALGARYBAN

A Simentáli Tenyésztők Világszövetsége 2006. évi kongresszusát Kanada Alberta Tartományában, Calgaryban rendezte 2006. július 11-17-ig. A Magyarartarka Tenyésztők Egyesülete is tagja a világszövetségnek. A Kongresszuson a Magyarartarka Tenyésztők Egyesületét Rácz Károly az Egyesület elnöke, dr. Polgár J. Péter az Egyesület Szakbizottságának tagja, a VE Pannon Agráregyetem Keszthely dékán helyettese és Füller Imre a Világszövetség elnökségi tagja képviselte.

A hosszú, 9.500 km-es utat Budapest - Frankfurt - Calgary repülőjáratral tettük meg. A 8 óra időeltolódás okozott némi átállási gondot, de a 12-én 8 órakor kezdődő elnökségi ülésre már felkészülten és kipihenten érkezünk.

Az elnökségi ülés a Pénzügyi-, a Fajta és marketing-, a Tenyésztési technikai-, a Hústermelési-, valamint a Simbrah Bizottságok beszámolóival és előterjesztéseivel kezdődött.

A Költségvetési Bizottság zárt ülésen tárgyalt. Három ország több éve nem fizetett tagdíjat (Spanyolország, Románia és Bulgária). A titkárság a szomszédos tagországokat kérte meg arra, hogy segítsenek a tartozás behajtásában, és abban, hogy megtaláljuk ezen országok Világszövetségi képviselő szervezetét. A világszövetség 2005. évi bevétele: 43.602,85.- CHF, kiadása 32.791,59.- CHF, nyereség: 10.811,26.- CHF.

Fajta és Marketing Bizottság vezetője dr. Josef Kucera úr, Cseh Köztársaság. A bizottság elnöke beszámolt a www.world-simmentalfed.com weboldal látogatottságáról, melyben a listán első az USA, majd Cseh köztársaság, Svájc, Mexikó és a nem tag Hollandia követi. A bizottsághoz tartozik a fajtaleírás kérdésköre is. Ez a téma három éve húzóóda ügy, hiszen megjelent a fekete szimentáli a tengerentúli országokban. A fekete szín pedig, a klaszikus Európai országokban nem kívánatos szín. Kompromisszumos megoldást keresett a bizottság, de az ügyet teljes egészében nem sikerült lezárni.

A javaslatok:

- nevezzük a "fekete szimentált simang-nak, hiszen a fekete színt a fekete angusból hozta. Ezt a megoldást már a szövetség a szimentáli - brahmannál (simbrah) megtette és elfogadta a világ.
- ne a színt nézzük a leírásnál, hanem a húsformákat, hiszen ez a meghatározó.
- legyen egy fajtaleírás amely a tradicionális szimentáliról szól és minden ország a saját fajtaját írja le úgy hogy ez az ősi szimentáliból származik.

Ezt követték az ország jelentések, melyek nagyon hiányosan érkeztek meg Svájcba a titkárságra. Nem teljes a lista, ezért a közgyűlésen kérte a bizottság, hogy mindenki küldje el még egyszer az adatait a bizottság elnökének és a titkárságnak is.

Tenyésztéstechnikai Bizottság vezetője dr. Georg Röhmoser úr, Németország. Az ülésen tovább folyt a "színvita", majd a jelölés és tenyésztési programok tárgyalása következett. Részletesen szó esett a küllemi bírálatokról, a küllem leírásáról. Megegyeztek a tagállamok, hogy az Európában a tenyésztésszervezésben elindult liberalizációs folyamat ellenére nem törzskönyvezik másik ország szarvasmarha állományát, csak ha egyezés van a két tagállam között, vagy a másik tagállam ezt kéri.

A Hústermelés Bizottság - vezetője Peter Speers Ausztrália - foglalkozott az ICAR kongresszuson elhangzottakkal, és azzal, hogy az ICAR nem akarja elfogadni az ausztrál hústenyészték számítási módszert. Az amerikai és az angol hústermeléssel és húsmínőséggel összefüggő kísérletek - melyeket a világszövetség is támogatott - hamarosan záródnak. Az eredményeket lapunkban közreadjuk.

A Simbrah Bizottság - vezetője Peter Massmann Dél Afrikai Köztársaság - ülésén a fajta fejlődése hangzott el. Nagyon sok közép-amerikai ország keresztezi a brahmant (zebut) amit 75% szimentáli

vérhányad felett simbrah-nak nevezünk. Elkészítették a fajta törzskönyvét is. Mexikóban a szimentáli simbrah aránya 50-50% lett. Létszáma tagországokon belül Dél Afrikában, Ausztráliában, Namíbiában, és az USA-ban is jelentősen emelkedett. Néhány év múlva az előadók szerint a világ legnépesebb fajtája lesz ismét a szimentáli simbrah tenyésztők tábora, megelőzve a ma legnagyobb létszámú holstein-fríz fajtát is.

Az elnökségi ülés elfogadta a Mexikó Guadalahara elnökségi ülés jegyzőkönyvét, és összefoglalta a bizottsági üléseken elhangzottakat, melyeket elfogadásra javasol a közgyűlésnek. Az elnöki és két alelnöki posztra nem érkezett új javaslat, tehát a mostani elnök és két alelnök maradt a jelölt a közgyűlésre.

A Közgyűlés 2006. július 13-án 8 órakor kezdődött. Az elnök megnyitója és beszámolója után a meghívó ország Kanada Simentáli Szövetségének elnöke Brus Holmquist köszöntötte a 21 ország képviselőit. Jelen voltak Ausztrália, Brazília, Dánia, Németország, Egyesült Királyság, Olaszország (meghatalmazta Németországot), Kanada, Horvátország (meghatalmazta Ausztriát), Mexikó, Namíbia, Új-Zéland, Ausztria, Svédország, Svájc, Szerbia (meghatalmazta Ausztriát), Szlovákia (meghatalmazta Csehországot), Szlovénia, Dél Afrika, Csehország, Magyarország, USA.

Távolmaradásukat jelezték: Argentína, Franciaország, Írország, Uruguay.

Az előző Kongresszus jegyzőkönyveinek ismertetése és elfogadása után a költségvetés megtárgyalása következett, majd a választás.

Az elnökségi ülésen nem hangzott el új javaslat az elnök és a két alelnök személyére, így a régieket terjesztette elő a titkár. Megkérdezte van-e más javaslat, mire Anglia, Peter Speers urat Ausztrália képviselőjében javasolta elnöknek. Meglepetés erejével hatott, mert egy kisebb fokú tehetetlenség érződött a levezető részéről, mire titkos szavazást javasoltunk. Az eredmény Franz Xavier Stürzer úr

Németország képviselőjében 11 szavazatot kapott, míg Peter Speers úr 10-et. Így a Világszövetség régi-új elnöke Franz Xavier Stürzer lett. Az alelnökök megválasztása következett. Az első alelnök dr. Josef Kucera úr Csehország képviselője, míg a második alelnök Bruce Holmquist úr Kanada képviselője lett.

Kolumbia kérte felvételét a Világszövetségbe, melyet a küldöttek egyhangúan támogattak.

A következő évek elnökségi ülésének és kongresszusának helyszínei mutatkoztak be, és hívták meg a tagállamokat. 2007-ben Csehország tartja az elnökségi ülést, majd 2008-ban Anglia (Egyesült Királyság) a Kongresszust. 2009-es elnökségi ülés megrendezési jogát Namíbia nyerte, míg 2010-ben a Kongresszus Ausztráliában lesz.

A napirendi pontok megtárgyalása után négy érdekes előadást hallhattunk. Dr. Stewart Bauck a DNS technológiáról, Alan Lunn Kanada hústermeléséről szolt. Néhány érdekes adat Alana előadásából Kanadában 15 millió szarvasmarha él, 5,9 millió húshasznosítású tehén 1 millió tejhasznosítású tehén. 90.000 tulajdonos, így az átlagos birtok nagyság 50 tehén felett van. A szimentáli tenyésztése 1967-ben kezdődött a Párizs nevű bikával. Dr. Bob Kemp a kanadai szimentáli tenyésztésről, tenyésztési programról beszélt. A befejező előadást dr. Lowell Catlett a globális agrárkultúráról tartotta, minden prezentáció nélkül, sokszor igen messze elkalandozva a témától.

Délután a várva várt farmlátogatás következett, mely egy kis csalódot okozott mindenkinek, hiszen a J. B. Livestock Company farmot úgy néztük meg, hogy busszal felvittek bennünket egy lekaszált dombtetőre, ahol egy karámban megnézhattunk 8 tehenet borjával és mellette két tenyészbikát. Ez a tenyészet több család tulajdonában van, mint kinyomoztuk, mert be senki sem mutatta a tenyészetet, tenyésztőket. Ez volt az egyetlen farm, amit megmutattak. Ezt szóvá is tettük, amikor a véleményünket kérdezték a rendezésről.

A következő három nap Alberta Állam legnagyobb kiállításán, a Calgary Stampede Show-n zajlott. Első napon a tenyészállatok bírálata, másodikon a díjkiosztó, harmadik napon, pedig az árverés zajlott. Ez a kiállítás 10 napig tart

nyitva és 1,2 millió ember látogatja meg. A kiállítás állattenyésztési részén a szimentáli húshasznosítású szarvasmarha és a ló látható nagyobb létszámban. Lófajták közül a legkisebb pónitól a közel 1 tonnásig minden megtalálható. Lóversenyek hosszú sora csalogatta a lelátókra az embereket. A póni fogathajtótól a western lovaglásokon keresztül a rönkhúzó versenyig minden volt. A rönkhúzó versenyt 9.250 kg-mal nyerték.

Térjünk vissza a szimentálihoz még egy kis időre a verseny nő és hímivarban is több korosztályban folyt. A megnyitó ünnepségre, a bemutató térre, az állami, egyesületi, és világszövetségi vezetők egy 10 méter hosszú fehér limusinnal érkeztek (ami alig tudott megfordulni a bemutatótérre). Himnusz, és következett a megnyitó ceremónia. Egy lovas csapat érdekes bemutatója és a beszédek után indult a verseny. Minden felvezetésen öt helyezett eredményt hirdettek, majd korcsoportonként az elsőket összevetették. Az így kialakult korcsoportonkénti legjobbak közül nézték meg, hogy melyik tulajdonos nyert legtöbb díjat, övé lett a fődíj. A fődíjat egy fekete szimentáli bika, és tehén borjával nyerte.

Az árverésen nagyon sok licitáló volt. Az üszök 2600.- CAD-tól 4400.- CAD-ig keltek el, míg a természetes fedezettetésű tenyész bikák 4200-tól 8700.- CAD-ig találtak új tulajdonosra. (1 CAD kanadai dollár - 200.- Ft)

Két show műsorra is elvittek bennünket a rendezők. Megnézhettük a "chuckwagon races grandstand show"-t. Ezen a versenyen az Amerika meghódításakor kialakult területfoglaló versenyre emlékeznek, amikor a pisztoly eldördülése után a családok a kocsijaikkal, lovaikkal elindultak hogy területet foglaljanak maguknak. Akkor lehetett övék a terület, ha a család minden tagja megérkezett a helyszínre, ki lóháton, ki pedig kocsin. A másik ilyen műsor egy rodeó verseny volt. Mindkét verseny a tíz napos küzdelem végén a döntő volt. Több tízezer ember nézte végig a lelátókról a műsort.

A hétfői haza indulás késő délután volt, így megkértük a rendezőket, hogy az utó túrára szervezett hétfő délelőtti programi ami a Western Feed Beck meglátogatása volt had vegyünk részt. Kérésünkre megoldották a feladatot és így a hétfőn délután haza induló 21 személy is

megnézhetné a 100.000 marhát hizlaló öt tulajdonos kezében levő céget. (Megjegyzem az útiköltséget a 80 km-re fekvő telepre és vissza a 21 embernek kellett megfizetni, amit végül is az Európai Szövetség vállalt.) Három telepen folyik a hizlalás, amelyiket mi láttuk azon a telepen 50.000 marha hizik. Takarmányuk 90%-ban viaszerésű besilózott tavaszi árpa, valamint fűszéna állati zsír és valamenyi roppantott mag. A hormonkezelt ökrök 1400 gr/nap súlygyarapodást tudnak. Busszal vittek bennünket körbe a telepen, a buszból ki nem szállhattunk. Az állatok 250-es csoportokban vannak, istálló nélkül, karámban, télen nyáron. Megdöbentő volt a hatalmas terület és a rengeteg állat.

A repülőtérré menet többen megállapítottuk, hogy "ez nem Európa" ami annyit tesz, hogy az ócéánnak ezen az oldalán másabbak az emberek, nyitottabbak, közvetlenebbek, őszintébbek, meg merik mutatni magukat másoknak is.

MÁTYÁS GYULA, KAKASD

Bemutakozunk rovatunkban ezúttal egy kakasdi testvérpár idősebb tagjának, Máttyás Gyulának a gazdaságát mutatjuk be.

A tehéntartás hagyomány a családjukban, hiszen már 16 éves korom óta foglalkozom szarvasmarha tartással, igaz nagyobb méretben csak a rendszerváltást követő hatodik évben kezdtük el a tenyésztést. A kárpótlás során vásárolt szántóterületeink, illetve saját és bérelt gyepterületeink biztosítják állataink biztonságos takarmányellátását. Ez számokban közel 80 ha jó minőségű szántót és 40 ha legelőt jelent. A szántón búzát, kukoricát, napraforgót, silókukoricát és lucernát termesztünk. A gazdaságosság szempontjából döntő, hogy az állattenyésztésben felhasznált takarmányokat önköltségi áron tudjuk előállítani. Ez azt jelenti, hogy a kombájnolás kivételével minden munkafázist saját gépparkkal végzünk el.

Jelenleg 31 fejőstehén, 13 hízóbika és 23 tenyészutánpótlást szolgáló üsző található a gazdaságban. A tenyésztésben nem a nagy tejtermelés a cél, hanem a beltartalom és a hústermelés javítása. Ez utóbbi különösen fontos számunkra, hiszen a bikaborjakat nagy súlyra hizlaljuk, amely jelentős árbevételt eredményez.

Az állomány genetikai fejlesztését kizárólag hazai tenyésztésű tenyész bikákra alapozzuk: Vidám Husaldó, Refrén Zitat és két ciklusbika: Dani Kamps és Didergő Hippo.

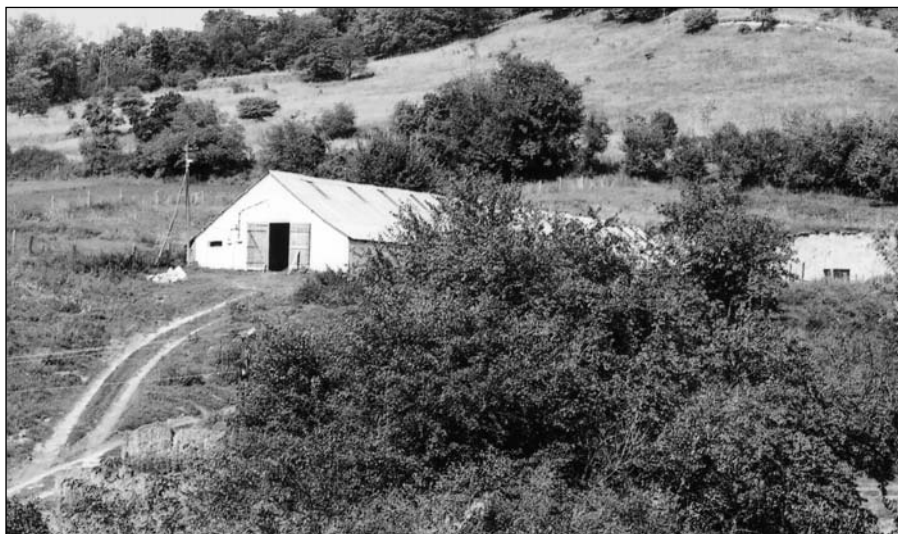
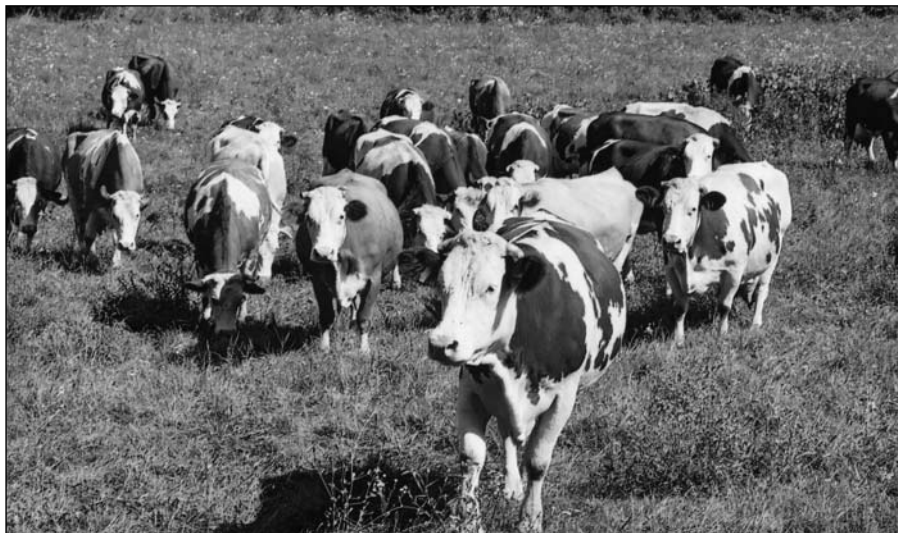
A fejési átlag meghaladja a 20 litert, 3,8 % tejszír- és 3,4 % tejfehérje tartalom mellett. A tehenek tavasztól késő őszig legelőre járnak és kizárólag a fejés idejére kerülnek lekötésre. Fontosnak tartjuk a tej minőségét, ezért vásároltunk egy DeLaval tejvezetékes fejőrendszert, amelyet hamarosan beüzemelünk. A tejet tejfeldolgozónak értékesítjük, a higiéniát pedig egy 400 literes tejhűtő biztosítja.

A borjak nevelésében a fiatalok nagy növekedési erély kihasználása a célunk, ezért velük kizárólag tejet itatunk.

A tehenek a legelőfü mellett silókukorica szilázst, lucerna- és fűszénát, valamint tejelő abrakot kapnak, melynek összetétele kukorica, tritikále, napraforgó és szója. Téli időszakban a karotin és fehérjebetartalom érdekében lucernaszenázst etetünk.

Családjuk bíz a jövőben. Célunk egy 50-60 tehenes állomány kialakítása, ennek érdekében valamennyi üszőt felnevelünk és tenyésztésbe fogjuk. Az állomány-növelés után a jelenlegi istállóink nem lesznek elegendőek, ezért a falu határában, a legelőterületeinkhez közel vá-

sároltunk egy korábban birkatartásra használt telepet. Itt jelenleg csak a növendék üszőket tartjuk, de a rekonstrukciót követően az egész állomány ide kerülne. A fejlesztéseket részben saját erőből, részben pedig pályázati forrásokból kívánjuk megvalósítani. Bízunk benne, hogy a 2007-es évben az állattenyésztés technológiai fejlesztésére beharangozott pénzek nemcsak ígérek, hanem megvalósult tények lesznek.

Duga Lajos ügyvezető

CSOKONYA MG. ÉS KER. KFT. CSOKONYAVISONTA

A Csokonya Mezőgazdasági és Kereskedelmi Kft-t 1992-ben a korábbi termelőszövetkezetben dolgozók egy része alapította. Elsőként a szárítót és a gabonátárolót, majd második lépcsőben a szarvasmarha telepet vásároltuk meg, ahol a szövetkezeti időkben holstein-fríz állomány termelt.

Az 1250 ha kedvezőtlen termőhelyi adottságú, bérelt szántóterületeken búzát, árpát, terítikálét, kukoricát és repcét, valamint bíborhere és fű vetőmagot termesztünk. A 140 hektáros gyepterület felét legelőként, másik felét kaszálóként hasznosítjuk. Ezek a területek nem ös-gyepek, hanem telepített gyepek. A korábbi szövetkezet ugyanis így látta gazdaságosnak a rossz minőségű, előtte szántóként művelt területek hasznosítását.

A gazdaság 1993 és 2001 között csak növénytermesztéssel foglalkozott, majd 2001-ben a kedvező piaci és támogatási kilátásoknak köszönhetően vásároltuk húshasznú magyartarka szüzűszőket a vasvári szövetkezetből. A 2003-ban még 36 egyedet számláló tehénállomány napjainkra 102 tehenre bővült. A tenyészet-

ből üszőt nem adunk el, azok kizárólag az állományfejlesztés céljait szolgálják. A bikaborjakat 5-6 hónapos korban, 230-260 kg közötti súlyban értékesítjük. A tehénállomány jó borjúnevelő képességének köszönhetően a 205 napra korrigált választási súly vegyes ivarban 250 kg. A kedvező tartási körülmények és az emberi odafigyelés eredményeként a tehénki-esés 4%, a borjúkiesés pedig 2% körül mozgott az elmúlt esztendőben. A nőivarú állomány termékenyítését három tenyészbika végzi, amelyek május 1-től október közepéig tartózkodnak a gulyában. Így az ellések február és július hónapok között lezajlanak. A két Nyőgérrel és egy az OMT Rt. Szombathelyi Állomásáról vásárolt tenyészbika jól végzi a feladatát, amelyet a 382 napos két ellés közötti idő is bizonyít.

A borjúkiesések minimalizálása érdekében valamennyi tehenet és üszőt istállóban elletünk le és csak 4-5 nap tartózkodás után kerülnek ki a gulyába.

Az állomány kora tavasztól késő őszi legelőre jár, de vagyonvédelmi okokból éjszakára behajtásra kerülnek. A téli időszakban pedig tágas mélyalmos

istállók szolgálják az állatok kényelmes és biztonságos elhelyezését.

A nyári időszakban a takarmányozást kizárólag legelőfűre, illetve az aszályos időszakban 50 ha szudánifűre alapozzuk. Ezt az indokolja, hogy a nyári kánikulában a homokos talajon a fű teljesen kiszárad és így nem biztosított a megfelelő táplálékanyag ellátás.

A téli takarmányozás alapja a silóci-rok szilázs, amelyet szénával vagy takarmányszalmával egészítünk ki. Az energiaellátottságot pedig a szárítózúzemben képződött törtszemmel, valamint gazdasági abrakkal javítjuk.

A gazdaság bíz a húsmarha ágazat jövőjében, amelyet az évről évre emelkedő választott borjú és selejt tehen árak is bizonyítanak. A hatékony munkaerő kihasználás érdekében egy megközelítőleg 150 tehenes állomány kialakítása a cél, amely létszámánál fogva a hozzá kapcsolódó támogatásokkal együtt már egy stabil alapokon nyugvó ágazatot eredményezne.

VI. TARKA FESZTIVÁL

A Magyar Tarka Tenyésztők Egyesülete és társszervezői 2006. augusztus 11-12-én megrendezte a VI. Tarka Fesztivált, mely a magyartarka, a Bonyhád és híressé téve szarvasmarha körül forog.

A VI. Tarka Fesztivál megrendezését 51 támogató segítette, akik részben bonyhádi vállalkozások, cégek, de vannak a város határain, sőt a megye határain túli támogatók is.

Az első napon került megrendezésre immár 10. alkalommal a Bonyhádi állategészségügyi és állattenyésztési tanácskozás - országos agrárfórum. A konferenciát - a hagyományainkhoz híven - Potápi Árpád Bonyhád város polgármestere nyitotta meg, aki üdvözölte a jelen lévő előadókat, a konferencián megjelenteket, majd ünnepélyesen megnyitotta a VI. Tarka Fesztivált. A konferenciát levezető elnök dr. Korzenszky Emőd igazgató főállatorvos (Tolna Megyei Állategészségügyi és Élelmiszer-ellenőrző Alloszervezet) emlékezett vissza az elmúlt 10 évre, majd felkérte Sirman Ferenc szakállamtitkár, kabinetfőnök urat előadása megtartására "Az agrárgazdaság időszerű kérdései" címmel. Szakállamtitkár úr előadásában elemezte a mezőgazdaság, részletebben az állattenyésztés jelenlegi helyzetét, majd a várható fejlődést elemezte. Elmondta, hogy a minisztérium célja az állattenyésztés és növénytermesztés helyes arányának visszaállítása, ezért a következő időszakban az állattenyésztés nagyobb figyelmet kap a támogatások terén is. A második előadó dr. Süth Miklós főosztályvezető országos főállatorvos úr volt. Előadásának címe: Állategészségügy az állattenyésztés szolgáltatásában. Országos főállatorvos úr beszélt az ország állategészségügyi helyzetéről, az élelmiszerbiztonságról és természetesen a madárinfluenza sem maradhatott ki az előadásból. Dr. Wagenhoffer Zsombor úr a Magyar Állattenyésztők Szövetsége ügyvezető igazgatója "A tenyésztőszervezetek helye szerepe a ma-

gyar állattenyésztésben" címmel mondta el, hogy egyre több megbízást kap a MÁSZ és tagszervezetei a minisztériumtól, az állattenyésztéssel kapcsolatos rendeletek és törvények megalkotása előtt kikéri a MÁSZ véleményét, számítanak a szövetségre. Az előadások után a kérdések következtek. Sok kérdés érkezett írásban, melyet megküldtünk az előadónak, akik válaszoltak minden írásban be- küldött kérdésre és a helyszínen feltett kérdésekre is.

Az országos agrárfórum hivatalos része dr. Solymosi József miniszteri főtanácsadó zárszavával fejeződött be. Ebéd és közben kötetlen beszélgetés következett, a magyartarka sült ökör és gulyás házi csipetkével mindenkinek nagyon ízlett. A 400 főre készült gulyás el is fogyott. A kötetlen beszélgetés sokáig tartott, hiszen már a délutáni műsorok is elkezdődtek a szabadtéri színpadon, de a konferencia résztvevői még mindig kitartottak, beszélgettek az előadóinkkal és egymással. A jelenlévők véleménye alapján is sikeresnek értékeljük a fórumot. A résztvevők elmondták, sok új és hasznos információt kaptak, megvitatták egymással ügyesbajos dolgaikat és úgy köszöntek el, hogy "jövőre augusztus második hétvégéjén találkozunk ugyanitt".

A délutáni program szereplői: Titti Corsi Dance Club, Western Show (Volt egyszer egy vadnyugat!) -Eurodance Táncstúdió, Bonyhád Városi Fúvószenekar, Summer Love - Eurodance Táncstúdió.

A délutáni program végén az esti bál előtt Orosz Zoltán és zenekara élő koncertje zárta a napot. A harmonika virtuóz és a közönség annyira együtt élt, hogy észre sem vettük a félórás ráadást.

Mindkét napon a programokra motorosok - 44 óriás motor két tehénjelmezzel - hívogatták a város lakóit.

A második napon délelőtt játszótér és a Széchenyi István Általános és Alapfokú Művészeti Iskola tánctagozatos tanulóinak "A dzsungel könyve" című előadását nézhették meg az érdeklődők. Meg kell jegyeznem a 400 férőhelyes színházterem csordultig megtelt és nem csak gyerekek voltak az előadáson. (Magam is ott voltam és nagyon jó előadás volt.)

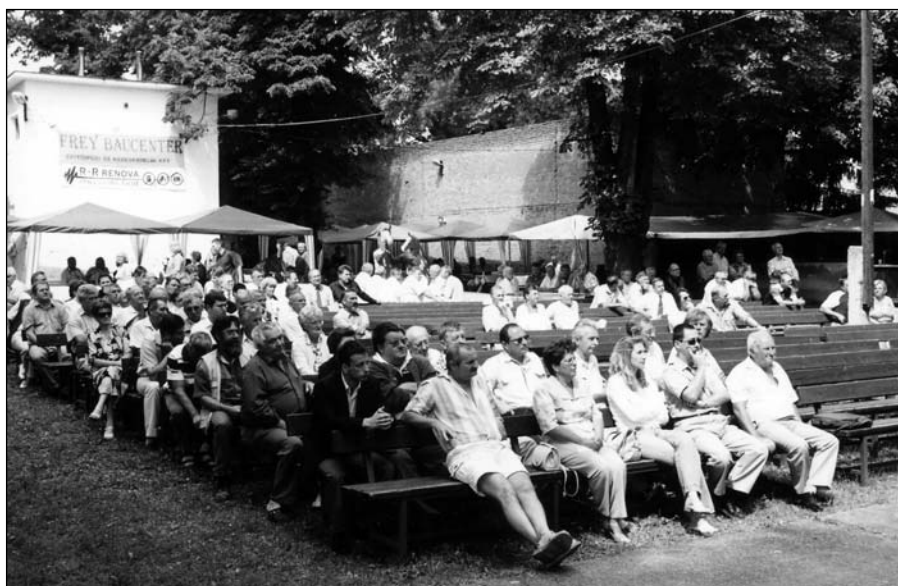
Délután 14 órakor került sor a IV. "Tarka" Nemzetközi Fotópályázat díjai-

nak átadására, melyre az idei évben 51 nevezés érkezett, 208 képpel. A zsűri 112 fotót talált alkalmasnak a kiállításra. A képeket 2006. július 26-án három tagú zsűri díjazta az I. díjat Kiss Imre Pécs, II. díjat Nevretti Károly Székesfehérvár, III. díjat F. Szabó Sándor Veszprém, a Magyarartarka Tenyésztők Egyesülete különdíját Tamás András Tirgu Mures, Románia kapták. A zsűri, Hodossy Ilona Budapest, Noll Béla Pápa, Patrus Sándor Budapest, Stefkovics János Budapest, Teszler Miklós Dalmand, alkotásait tárgyjutalomban részesítette. Tám László a zsűri elnöke fotóművész elmondta, hogy ilyen speciális pályázatra az ő tudomása szerint ennyi jó kép ritkán érkezik, és az is ritkán fordul elő, hogy minden pályázónak volt kiállítható fotója.

A szabadtéri színpadon e közben elkezdődött a fűvőszenekevek találkozója. Szigetvár, Barcs és Bonyhád ifjú fűvősbai szórakoztatták a jelenlévőket.

A nagy attrakció délután kezdődött, 15 órakor dr. Solymosi József FVM miniszteri főtanácsadó és Potápi Árpád Bonyhád polgármestere pisztolylövessel indította a "Főzőcske" startját. Ennyi ember még Bonyhád szabadtéri színpada környékén soha nem volt, mint a második napon. 272 csoport nevezett be a főzőversenyre és mintegy 200 bográcsban, üstben, több mint 3500 személy részére főtt magyarartarka húsból készült finomság, mely "főzőcske" alatt neves előadóművészek (Tóth Vera, Szöcske Akrobatikus Rock and Roll Klub, Somló Tamás, Landscape, Szekszárdi Tücsök Klub) szórakoztatták a jelenlévőket. (A 272 nevezés 8 fős csoportokban történt, de a főzőversenyre benevező csoportok többen összeálltak és együtt nagyobb mennyiséget főztek. A főzőversenyre a támogatók rendezők nem nevezhettek be, de a 3500 személyben ők is benne vannak.) A hangulat olyan jó volt, hogy a művészek egy cseppet sem siettek haza. Tóth Vera igaz e napra vállalt még egy fellépést, de nem sietett, megvárta a finom marhapörköltet. Somló Tamás is a ráadás után még hosszasan beszélgetett a rendezőkkel és bulizott a csapattal. A finom ételeket Faddi Varga János királyi főszakács és felesége a királyi főkukta értékelte és díjazta az első 5 legfinomabbat. A díjazottak között az idei évben is volt egy Szlovákiából,

Alsószeliből érkezett csapat. A fotókon látható, hogy mennyien is voltunk. Becslések szerint mintegy 15.000 ember volt kíváncsi a rendezvényre. A napot bál és tűzijáték zárta.

Bonyhádon egy vágóhid működik. Hosszú ideig csak sertés vágás folyt. A tulajdonos szerint a tarkafesztiválnak köszönhetően az utóbbi néhány évben kezdték el keresni a magyarartarka marhahúst nála és a vágások száma hónapról hónapra növekedett. Mintegy két hónapja heti három-négy hizott bikát vág. Az elmúlt évi Tarka Fesztiválon jelen volt egy budapesti étterem séfje, aki akkor egy szakács egyesület nevében kért bennünket, segítségünk nekik a magyarartarka

hús beszerzésében, mert az étlapjukon magyarartarka húsból készült ételeket szeretnének kínálni a levestől a bécsi szeletig. Megtaláltuk a hizlító telepet és a vágóhidat is. Tárgyalásra hívtuk a megfelelő embereket, úgy tűnik sikeres tárgyalássorozat volt, és a magyarartarka megjelenik Budapest több híres éttermében is. Már lassan egy hónapja volt a VI. Tarka Fesztivál Bonyhádon, de még mindig sokan megállítanak bennünket, szervezőket: - ugye jövőre is lesz, mert nagyon jó hangulata volt a szakmai napnak és a főzőcskének is.

Békesi Imre szakbizottság elnöke, MTE

JUBILEUMI FARMER-EXPO DEBRECENBEN

Új időpontban augusztus 30- szeptember 2 között került megrendezésre a XV. Jubileumi Farmer Expo Nemzetközi Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Szakkiállítás, több mint 300 hazai és külföldi kiállító részvételével Debrecenben.

Az állattenyésztési rész partner szervezője a MÁSZ és a Magyar Szarvasmarhatenyésztők Szövetsége volt.

A Farmer Expo első pillanattól kezdve céltudatosan az agrár ágazat és partnereinek igyekezett széleskörű lehetőséget biztosítani a kapcsolatteremtésre és a megmérettetésre. A kísérő programok a szakemberek számára legújabb kutatási és termelési eredmények megismerését s a gyakorlatban használható tapasztalatok elsajátítását segítik elő.

Tavaly az OMÉK az idén több kiállító elsősorban állattenyésztők kérésére került új időpontra a kiállítás.

Az új időpont megítélése eléggé eltérő. Személyes véleményem szerint a hűvösebb idő tagadhatatlanul kedvezőbb az

állatoknak és a kiállítóknak, azonban a nem munkaszüneti, vagy szabadságolási időre eső késői időpont lényegesen kevesebb látogatót vonz, és ha már valaki rászánja magát, hogy kiállítóként részt vegyen egy ilyen seregszemlén az a lehető legtöbb embernek szeretné megmutatni állatait, termékeit, vagy gépeit.

Nem kell hazabeszélnem ha kijelentem az általunk tenyésztett rögszilárd magyartarka tenyészállatokat kevésbé viseli meg a szélsőséges időjárás.

Egyesületünk a Magyartarka Tenyésztők Egyesülete a megszokottól szérelyebb keretek között, de a régi lelkesedéssel vett részt az idei kiállításon.

Az Egyesület munkatársai és tisztségviselői standunkon, és a fajtabemutató keretében igyekeztek népszerűsíteni a fajtát illetve várták az érdeklődőket.

A 2006-os Farmer Expón két tenyésztőnk a Hajdúnánási Béke Mg. Szövetkezet és a Derecske Petőfi Mg. Kft. mutatta be szépen felkészített tenyészállatait.

DÍJAZOTTAK

A Magyartarka Tenyésztők Egyesületének különdíjai

- A magyartarka Tenyésztők Egyesületének különdíját kapta a hajdúnánási Béke Mg. Szövetkezet, a magyartarka húshasznú tenyészállatok bemutatásáért,

- valamint a Derecskei Petőfi Mg. Kft. húshasznú magyartarka tenyészbika növendékek bemutatásáért.

Magyartarka vemhesüszők

2.helyezett a 3294 használati számú vemhes üsző

apja: 15510 Ménesbirtok Tarka Profil
Tenyésztője és tulajdonosa: Béke Mg. Szövetkezet, Hajdúnánás

1.helyezett a 7873 használati számú vemhes üsző

apja: 14502 Teveli Rím Alpos
Tenyésztője és tulajdonosa: Béke Mg. Szövetkezet, Hajdúnánás

Magyartarka növendék tenyész bikák

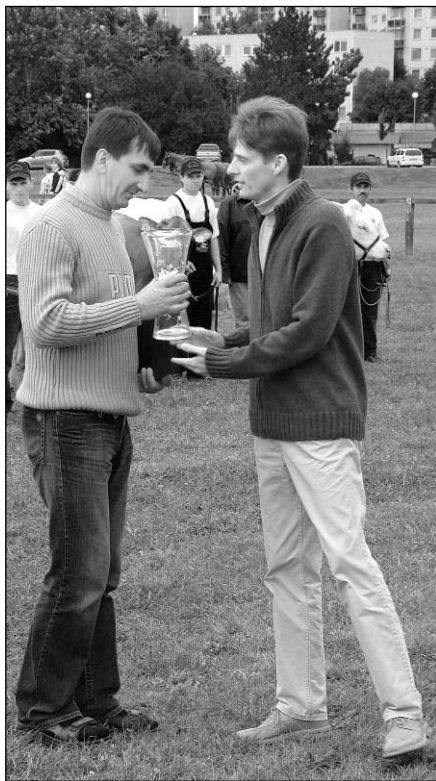
2. helyezett a 1542 használati számú tenyészbika jelölt

apja: 15894 Bonyhádi Vidám Husaldo
Tenyésztője és tulajdonosa: Derecske Petőfi Mg. Kft., Derecske

1. helyezett a 1563 használati számú tenyészbika jelölt

apja: 165228 Kocséri Zsenge Indianer
Tenyésztője és tulajdonosa: Derecske Petőfi Mg. Kft., Derecske

A kedvezőtlen gazdasági helyzet és az ágazat romló pozíciója ellenére vállalták tagjaink az Észak Alföldi Régió képviselését, amiért minden elismerés megilleti őket. Reméljük a jövőben többen vállalják a megmérettetést és közreműködnek a szakma becsületének kivívásában.

EURÓPAI HEGYITARKA KONFERENCIA

A Cseh Tarka Tenyésztők Egyesülete 2006. szeptember 6-7. között a brnoi Mendel Egyetem Mezőgazdaságtudományi Karán rendezte meg az Európai Hegyitarka Konferenciát, amelyen népes delegációval képviseltette magát az Európai Hegyitarka Szövetség valamennyi tagállama. Az esemény rangját emelte a Visegrádi országok hegyitarka tenyésztőinek találkozója is. A brnoi Konferencia a két napos rendezvénysorozat nyitányát, a radesínska svratkai állattenyésztési kiállítás pedig, amelyen a cseh tenyésztőkön kívül, osztrák és német gazdák is képviselték magukat tenyészállataikkal, a színvonalas szakmai rendezvény zárását jelentette.

A Magyarartarka Tenyésztők Egyesületét Rácz Károly elnök, Füller Imre ügyvezető igazgató, Harmat Ákos tenyésztésvezető és dr. Húth Balázs fejlesztési- és marketingvezető képviselték.

Cikkünkben összefoglaljuk a Konferencián elhangzott előadások fő mondanóját, illetve a kiállításon szerzett tapasztalatainkat.

A szakmai fórumot Roman Sustacek a Cseh Tarka Tenyésztők Egyesületének elnöke nyitotta meg, majd Richard Pichler az Európai Hegyitarka Szövetség elnöke köszöntötte a népes hallgatóságot.

A plenáris előadások sorát dr. Josef Kucera a cseh tenyésztőegyesület ügyvezető igazgatójának előadása nyitotta meg, amelyben aktuális képet festett a cseh mezőgazdaság, ezen belül a szarvasmarha-tenyésztés helyzetéről. Csehországban a szarvasmarha tartó gazdaságok átlagos területe 100 ha, az üzemenkénti átlagos tehénlétszám pedig 148. A 407 legnagyobb gazdaság átlagos területe ugyanakkor több mint 2000 ha. Hazánkban ellentétben a tehénállomány csökkenése Csehországban megállt, a 2004. évben regisztrált mélyponthoz képest nem tapasztalható dinamikus növekedés, de a létszám stabilizálódott és a hegyitarka esetében lassú emelkedés tapasztalható.

A szarvasmarha állomány fajtaösszetétele a magyarországinál konszolidáltabb és egészségesebb fajtaszerkezetet mutat. A legnagyobb létszámban a cseh tarka található, populációja 574 000 egyed, amelyet a holstein-fríz követ 537 000 egyeddel. Az egyéb tejelő fajtaként nyilvántartott, elsősorban ayshire keresztezett populáció 261 000, míg a húshasznú fajták 87 000 egyedet számlálnak. A tenyészcél Csehországban is igazodik

az Európai Szövetség által deklarálthoz, bár az igazsághoz hozzátartozik, hogy az ottani tenyésztők a tejtermelés növelésére nagyobb hangsúlyt fektetnek, mint hazánkban. Természetesen ezzel párhuzamosan a hústermelő képesség tekintetében a cseh tenyészbiák kevésbé versenyképesek, fenotípusukban is elsősorban finomabb tejelő jelleget hordoznak. A leírtakon túlmenően fontosnak tartják az ún. "fitness" tulajdonságok javítását is. Az átlagos laktációs termelés megközelíti a 6000 kg-ot 4% körüli zsír- és 3,5% fehérjetartalommal.

A Varsói Agrártudományi Egyetem tanára dr. Maciej Adamski előadásában részletesen ismertette a lengyel szarvasmarha-tenyésztés helyzetét. A termelésellenőrzött állományokban (az ország tehénállományának csak 16%-a!), amelyek túlnyomórészt holstein-fríz vérésgűek a laktációs termelés 5608 kg. A hegyitarka részaránya minimális, mindössze 1,2%, az is elsősorban a Lengyel-Kárpátok területére koncentrálódik. A tehénállomány termelése 4446 kg tej, 4,06% zsír- és 3,36% fehérjetartalom, amely a hazai 5233 kg-os tejtermeléstől lényegesen alacsonyabb. A lengyel tejtermelő gazdaságok közel 2/3 része 20-50 közötti tehénnel rendelkezik, a fennmaradó hányadon pedig a néhány tehenes gazdák osztoznak.

Richard Rusnak a Szlovák Tarka Tenyésztők Egyesületének ügyvezető igazgató-

ja csodálatosan illusztrált előadásában ismertette a szlovák tarka tenyésztés múltját és jelenét. Bemutatta a tenyésztésük alapját adó üzemek termelését, ismertette a szelekció folyamatát. A látottak és hallottak alapján megállapíthatjuk, hogy a magyar és a szlovák tenyésztési stratégia nagyon közel áll egymáshoz. Mindkét országban a fajta kettős hasznosítását tartják szem előtt, tehát kiegyensúlyozott, koncentrált tejtermelésű, kiemelkedő "fitness" tulajdonságokkal és kiváló hústermelő képességgel rendelkező állományok kialakítása a cél.

Ezt követően Füller Imre a Magyarartarka Tenyésztők Egyesületének ügyvezető igazgatója ábrákkal és képekkel jól illusztrált előadásában átfogó képet festett a magyarartarka tenyésztés jelenlegi helyzetéről és jövőbeni kilátásairól.

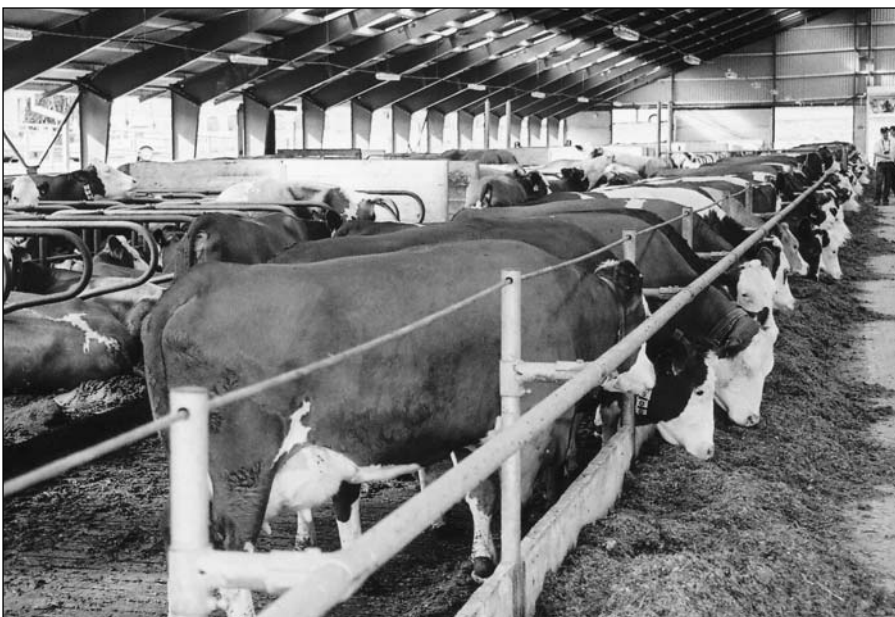
A kávészünet után Bernhard Luntz a grubi Állattenyésztési Intézet munkatársa statisztikai számításokkal alátámasztott előadásában elemezte a némettarka populáció legfontosabb tulajdonságokban mutatott genetikai trendjét, felhívta a figyelmet a veszélyekre. Megállapította, hogy a németországi hegyitarka tenyésztés túlságosan előtérbe helyezte a tej-hús típusú állományok kialakítását, amelynek eredője, hogy a hústermelő képesség, és különösen a vágóérték tekintetében a fajta egyedein számottevő romlás figyelhető meg. Ez tehenek esetében egy mi-

nősegi osztályt jelent, szerencsére a hízott bikák tekintetében a minőségromlás nem ennyire számottevő. Nem meglepő, hogy a tejtermelés növekedése magával hozta a "fitness" tulajdonságok gyengülését, különösen a mastitis rezisztenciáját és a hasznos élettartamát. Nyomatékosan felhívta a figyelmet a kettős hasznosítási irány fenntartására és a red holstein cseppvérvéskeresztezések megszüntetésére. Csak így alakítható ki a jó anyagforgalmi stabilitással rendelkező, hosszú éven át egészségesen termelő hegyitarka tehén!

Johann Tanzler az Európai Szövetség küllem munkacsoportjának vezetője beszámolt a közös bírálati rendszer működtetéséről, illetve szólt a fejlesztések szükségességéről. Ezek közé tartozik az előző tőgyfél illesztésének bírálat, valamint az ún. mozgásbírálat. Ez utóbbit bevezetése előtt még számos módszertani vizsgálatot kell végrehajtani, amelyet a grubi Állattenyésztési Intézet munkatársai vállaltak fel.

A nap szakmai programjának zárásaként üzemlátogatásra került sor. A bemutatott gazdaságban 600 cseh tarka tehén termel 6000 kg-ot meghaladó laktációs termeléssel. Európai uniós pályázatnak köszönhetően egy minden igényt kielégítő, nagy belmagasságú, tágas, hígrágyás rendszerű, pihenőbokszos istállót építettek a termelő állomány részére. Ehhez csatlakozik egy teljesen új 2 x 18 állású halszállkás fejőház. Érdekessége, hogy a tehenek a fejés végeztével nem a fejőknál párhuzamosan hagyják el a fejőházat, hanem oldalra. Így az állatok nyugodtabbak, nem kell őket hajtani, távozásra a következő csoport fejésének befejezéséig van idejük. A termelő istállóban képződő hígrágya tároló medencébe, majd onnan szivattyú továbbításával a szeparáló centrifugába jut. Az így

szétválasztott, alacsony nedvességtartalmú szilárd rész közvetlenül a szántóföldekre kiszórható. Az üzem további érdekessége, hogy a termelt tej egy részét saját pékségükben dolgozzák fel. Az itt készült finomságokkal házigazdáink vendégül is látták az akkora már megéhező csapatot.

Csehországi tartózkodásunk második napján egy kiállításon vettünk részt, amelyet két évente rendeznek meg. Ebben az évben a rendezvény nemzetközi rangra emelkedett, ugyanis a cseh hegyitarkán kívül Németországból és Ausztriából is érkeztek vemhesűsök, amelyek bírálatát és rangsorolását Füller Imre és Rác Károly végezte. A legszebb vemhesűszo, amely egy cseh egyed volt, megkapta a Magyar Tarka Tenyésztők Egyesületének különdíját is. A kiállításon mintegy száz cseh tarka szarvasmarhát mu-

tattak be. Láthattunk borjakat, vemhesűszoikat, teheneket, hízó- és tenyészvikákat. Csehországban döntő többségben a hegyitarka fejt változatát tenyésztik. Ezt tükrözte a kiállított állatok összetétele, típusa is. A hazainál finomabb csontozatú, gyengébb izmoltaságú, de hosszú törzsű, kiváló tőgyformájú állatokat láthattunk. Talán a lábszerkezeten van még javítani valójuk. Érdekes volt a kiállítás szervezése. A rendezvénynek helyt adó településen található Csehország egyik legmagasabb színvonalú tenyészete. Az állatokat csak egy napra hozzák, elhelyezésük a szabad ég alatt, a futballpálya szélén lévő korláthoz lekötve történik. Természetesen a bőséges almozás itt sem marad el. A népes látogatói sereg igazi népünnepélyt teremtett a faluban. A kiállítás szervezője a tenyésztő egyesület, így a rendezvény haszna is náluk csapódik le. A kiállító cégek, kereskedők szívesen jönnek, nem kérnek tőlük csillagászati összegeket, és csak olyanok vesznek részt, akiket a tagok, látogatók is szívesen felkeresnek. Ez a kiállítás azt a hitet erősítette bennünk, hogy hasznos dolog ilyen rendezvényeket szervezni. Jól esik az állattartóknak, ha egy kicsit kimozdulhatnak a mindennapok egyhangú munkájából, és még jól is érzik magukat, találkoznak tenyésztő társaikkal, hasznos dolgokat láthatnak, hallhatnak és vásárolhatnak. Ez az igazi marketingje a fajtának is. Itt minden körülötte forog. Jelenlegi és volt miniszterek, parlamenti képviselők tisztelték meg a tenyésztőket és állataikat.

A két nap alatt hasznos tapasztalatokat szereztünk, amelyek egy részét a jövőben igyekszünk a magyartarka tenyésztőtársadalom javára fordítani.

UNIÓS HÍREK

Amerikai elemzés az uniós Állattenyésztési Ágazatról

A cikkben csak a szarvasmarha ágazatról írt elemzést ismertetjük. Az Európai Unió országainak szarvasmarha-állománya 2006-2007-ben tovább csökken, áll az amerikai mezőgazdasági tárca (USDA) elemzésében. A tehenenkénti tejhozam javul, a kisebb tehénállományok termelése is eléri a kvóta szerinti mennyiséget. Néhány tagországban (Franciaországban, Lengyelországban) a húsmarha tartása bővül, a magasra szökött termelői árakat szeretnék javukra fordítani. A marhahús exportja visszasik, amit nem csupán a magas belső ár, hanem az exporttámogatás csökkentése is előidéz.

A marhahús belső fogyasztása valamivel emelkedik, jórészt a baromfi hús iránti idegenkedés miatt. A fogyasztói árak emelkedését megtörheti az olcsó brazil marhahús import bővülése. Az öt legjelentősebb termelő országban (Franciaországban, Olaszországban, Németországban, a Benelux államokban és Spanyolországban) 2006-ban és 2007-ben is kismértékben csökken a marhavágások száma, ez 2006-ban a marhahústermelés csökkenését is jelenti. 2007-re a termelés szerény bővülését jelzi az USDA, mivel a levágott állatok átlagsúlya a korábbinál nagyobb lesz. Vezető országokban belső fogyasztásnövekedést is prognosztizál a jelentés.

2007. január 1-jén Bulgária és Románia valószínűleg gyarapítja a tagországok sorát. A jelenlegi 9,9 millió farm 5,1 millió gazdasággal bővül. A román és bolgár farmok 95 százaléka 5 hektárnál kisebb területen gazdálkodik. A két ország szarvasmarha-állománya 3,5 millió darab, 4 százaléka a huszonöt tagország 86,4 milliós állományának. Marhahúsból és élő marhából nettó exportőrök, állapítja meg, az USDA összeállítása.

Az EU tejpiaca

Az uniós tejpiacon a 2006/07-es évben hiány mutatkozhat, mivel a termelés kis-

sé csökken, a belső kereslet viszont erősödik, állítja a német piac- és árfigyelő szolgálat (ZMP). 2006 első négy hónapjában a huszonöt tagország tejértékesítése 43,06 millió tonna volt, 1,7 százalékkal elmaradt az előző év hasonló időszaktól.

A tejtermékek intervenciók árának csökkentése változtatott a piaci viszonyokon. A sovány tejpor árát három lépésben, 15 százalékkal mérsékeltek. 2006. júliusában került sor a harmadik lépésre, amely után a tonnánkénti ár 1746,90 euróra csökkent, a 2004-es 2055,20 eurós árhoz képest. A piaci árak nem követték az intervenciók árak mozgását, jelenleg fölülte vannak az intervenciók árának. A termelés volumene 2003-2005 között 250 ezer tonnával csökkent, és 2006-ra is hasonló trend várható.

A vajtermelés csak kevésbé esett vissza az intervenciók árcsökkentés hatására. A kereslet azonban - a fogyasztói szokások változása miatt - a termelésnél nagyobb mértékben mérséklődött. Az export-visszatérítés tonnánkénti összege a 2004. májusihoz képest 2005. júliusára 40 százalékkal kevesebb lett, tonnánként 920 euróra csökkent. Az export ösztönzése érdekében 2006-ban fokozatosan emelte Brüsszel az exporttámogatás mértékét, ami év közepére tonnánkénti 1 000 eurót ért el.

Az EU szarvasmarha Ágazata

Az EU huszonöt tagországában múlt év végén 85,8 millió szarvasmarhát tartottak, 600 ezerrel kevesebbet a tizenkét hónappal korábbinál. Ezt megelőzően, 2004-2005 között több mint 1 millióval csökkent az állomány. Egy évtizeddel korábban a huszonöt ország állománya több volt, mint a 98 millió. Azóta - Spanyolország kivételével - valamennyi nagy termelő országban visszaesett a szarvasmarhák száma. A régi tizenöt tagországban kevésbé, a 2004-ben csatlakozott országokban közel 30 százalékkal. A régi tagországok közül csak a spanyol, a görög, a

portugál állomány növekedett 1995-2005 között. Az új tagországok egyikében sem (Málta kivételével) nőtt a szarvasmarhák száma. Magyarországi állománya majdnem egynegyedével lett kevesebb, e csökkenés mértékét csak néhány új tagország múlta felül: balti országok, Csehország, Szlovákia, Lengyelország.

Erre az évre 29,1 millió darab marhavágással számol az Eurostat, ami félmillióval több a 2005. évinél. A termelés 87,5 százaléka a régi tagországokhoz fűződik, az új tagországok marhavágásai 12,5 százalékot képviselnek. Az EU átlagában a marhahús 19 százalékból részesedik az összes hústermelésből. Írország vezet: itt majdnem 60 százalékos a marhahús aránya, de Lettországon, Litvániában és Olaszországban is közelíti a 30 százalékot; Franciaországban, Finnországban, Svédországban és Szlovéniában, pedig az egynegyed.

Dr. Flink Ferenc intézeti főállatorvos, OMMI

MŰHELYMUNKÁK AZ UNIÓBAN

Szarvasmarha szexológusok szimpóziuma

Az Európai Unió szakmai Mezőgazdasági Szervezeteinek Bizottsága (COPA-COGECA) Comité on Professional Agricultural Organisations in the European Union) "tenyésztéshigiénia, a szarvasmarha szaporodás-egészségügy igazgatási kérdéseivel foglalkozik, míg másnap az un. RepVet munkacsoportülésre, amely a tenyésztéshigiénia, a szarvasmarha szaporodás-egészségügy igazgatási kérdéseivel foglalkozik, míg másnap az un. Cattle QualiVet group a szarvasmarha szaporítóanyag termelés technikai-biológiai körülményeit vitatta meg. A tagországokat egy-egy delegátus képviseli és a megvitatott kérdésekben igyekszünk konszenzusra jutni. A fontosabb témák köré csoportosítva a szakmai közönség érdeklődésére számot tartó ügyekről kívánok rövid tájékoztatást adni.

Vonalkódos jelölés (bar coding)

Az ország delegátus tartott egy értékelést franciaországi kísérletekről és bemutatta azt a műszalmát leolvasó/száraz felolvasztó készüléket, amely laptophoz kapcsolható s így jeleníti meg az azonosító adatokat, sőt a bika fényképét is.

A vonalkódos jelölés oka, hogy csökkentsék a 10-15 %-os hiba előfordulást, fokozzák az adatgyűjtés pontosságát mind a technikai mind az üzleti szempontok szerint, továbbá hogy elvégezzék a segítségével bizonyos hígító-összehasonlító kísérleteket. Technikailag a vonalkódolásra a műszalmán rendelkezésre álló kevés hely okoz nehézséget. A kód mezőben mind a világos mind a sötét vonalak tiszták kell legyenek, a leolvasás kellően gyorsan menjen végbe és a rendszer amennyire csak lehet legyen univerzális. A vonalkóddal megjeleníthető információkra vonatkozó döntések még nem egységesek. A bika a neve, vagy a

száma alapján azonosítható, s ez lehet hazai vagy nemzetközi kiosztású. A dátum, vagy szériakód szintén általánosítható, köthető a termelési helyhez (SCC) s képes lehet a dupla ejakulátumok elkülönítésére.

A francia megoldás a EAN 128 C rendszer, ami széles körben alkalmazást nyert már a humán patológiai gyakorlatban. Ez általános, önellenőrző, 10 digitális kódot jelenít meg, ami szükség szerint 14-re bővíthető. Az első öt karakter jelöli a bikát, a 6.-9. -ik a termelési dátumot a tizedik az ugratási napon a bikától nyert ejakulátumok számát. Ez egy híján százezer (99.999) bikát képes megkülönböztetni az adatbankban. Ha a termelési nap jelölés 2002 január 1-étől indul a négy számjegy tízezer napnyi azaz 27.3 év futamidőt fogna át.

A vonalkódolás készülék parkja IMV és Biovet fejlesztés. A francia termékenyítő állomások 80 %-ában már használják, az év végére teljes körűvé válhat. URCEO és OGER (termékenyítő szervezetek) együttműködnek két kompakt leolvasó tesztelésében. Ők mintegy egymillió termékenyítést végeznek évente. A műszalmák több mint négyötöde vonalkódos és a leolvasások 95 %-ban hatások. A jövőben további két karakter a származási országot is megjelenítheti.

A megbeszélés során az előadó kitért arra, hogy a leolvasás inkább a teli mint az inszeminálás után az üres műszalmánál megy végbe. Ez azt jelenti hogy egyesével kell a műszalmákat felolvasztani, még ha egyszerre több ivarzó van akkor is. Alfanumerikus szignálás ugyan csak jelen van minden műszalmán. (így azok is tudják használni, akiknél még nem működik a rendszer). A csomagolási egységek (sejtek) vonalkódolása még nem megoldott, bár ez jó lenne a gobletek (tároló tokok) esetében ha a technika nitrogéngőzben is működőképes lenne.

A nemzetközi szintű alkalmazás kilátásai még nehezen mérhetők fel. Várhatóan növekszik a kereskedelemben a vo-

nalkódolt szériák mennyisége. A világ valamennyi (szarvasmarha) termékenyítő állomása (SCC) három karakterrel kódolható lehet. A probléma inkább az, mely hatóság alakítsa ki a nemzetközi rendszert és az adatbázis(oka)t. Ez végbemeget Európában, vagy világviszonylatban is. (az ICAR-on keresztül). Potenciális probléma a terjedő DIY termékenyítés.(csináld magad gazdák).A leolvasó/felolvasztó egység jelenleg 240 Euróba kerül és a magánfarmok idegenkednek a beszerzésétől.

Tennivalóink között megfogalmaztuk, hogy az elnök összefoglalót állít össze az általános véleményünkről és egy akciótervet, hogy milyen lépések szükségesek a nemzetközi bevezetéshez és alkalmazáshoz. Ezt azután körözzük véleményezési céllal, és Qualivet eldönti, hogy mely szervezeteknek küldjük el, azal kéréssel, hogy azok valósítsák meg.

Technikai összehasonlító (benchmarks) felmérés

Az elnök mutatta be annak a kérdőívnek az összesített eredményét, amit a tagországok termékenyítő szervezeteinek küldött ki közreműködésünkkel. A spermatermelő központok nevelő férőhelyeire a tejhasznú bikajelöltek (borjak) általában 2-4 hónapos korban kerülnek be, ez egyébként kritikus életszakasz egészségügyi szempontból. Az elővárakozó periódus 200-300 napig, van ahol ennél is hosszabb ideig mintegy 400 napos korig tart.

A kiesés ezalatt minimális: 3 % körül van. A spermatermelés megkezdése stádiumában a kiesési százalék már magasabb 6-10 %. A kiesések 83 %-a spermaminőségi probléma miatt következik be, 12-15 % egészségügyi ok, 10 %-nál kevesebb a libidó probléma, mintegy 7 % a beilleszkedési zavar és egy százalék az agresszió miatt selejtezés. Az első spermavételek 14 ± 2 hónapos életkorban történnek, és a sperma hígítása 15 millió összes spermium/műszalma mértékre van beállítva.

Valamennyi spermatermelő egység alkalmazza a felolvasztás utáni minőségellenőrző tesztet. A (bika)megőrzés átlagos időtartama 3-4.5 év, ez alatt a kiesés legtöbb helyen nem több mint 3 %, néhol ez magasabb akár 5 %. A megőrzési időtartam alatt a bikák mintegy 5 %-ánál volt egészségügyi probléma, ami megnehezíti az újra termelésbe állítást.

A NRR szórásértékét technikusonként legyűjtve az eltérés mértékét 2-3 %-ra teszik. A válasz adók mintegy harmada rendelkezik embrióátültető csoporttal, akik mosásonként átlag 5.5 átültethető embriót nyernek ki a beültetés eredményessége friss embriókkal 55-60, mélyhűtöttel 40-55 %.

Inszeminátor képzés

Ole Anderson dr. tartott tájékoztatót a dániai inszeminátor képzésről. A képzést állatorvosok tarthatják, a professzionális technikusok részére a kurzus futamideje 9 hét, ebből 25 alkalom a vágóhídi gyakorlat. A termékenyítő szakma kiegészítéseként szaporodás élettan, tenyésztéssel összefüggő ismeretek és betegségek, valamint vemhességvizsgálat a képzés tárgya. A hallgatók ezt követően féléves gyakorlaton vesznek részt, ill. ha az általuk végrehajtott 1000 első termékenyítés eredménye értékelésre kerül. Minden két évben két-három napos továbbképzésen kell részt venniük. A saját farmokon termékenyítők DIY kurzusa 5 napos, ebből félnapokat vannak (állatorvos felügyelete mellett) vágóhídon. A termékenyítést és az adatgyűjtést tanítják meg nekik.

A megbeszélés az oktatás szélesebb körű harmonizációját sürgette. Ez eléggé bonyolult mivel egyes rész tevékenységek, amik engedélyezettek egyes országokban (pl. vemhesség vizsgálat) illegálisak másokban. Ennek ellenére meg lehet alkotni a minimum követelmény rendszert. A vágóhidak, amik nyitottak a legtöbb országban az ilyen kurzusok számára, e célra nem hozzáférhetőek az Egyesült Királyságban, és Hessen tartományban Németországban. Egy jó modell kellene az életszerűséget szimuláló tréning programokra (virtual reality system), amire jó gyakorlat van a humán medicinában) a virtuális valóságshow azonban nem helyettesítheti a vágóhidakon az élő állatokon való manuális gyakorlást. (a katéter bevezetését elképzelni könnyű,

készség szintjén begyakorolni annál nehezebb)

Anderson dr. megküldi előadása összefoglalóját, ábráit a titkárságnak aki azt körözni fogja. Ő és a titkárság együttesen összeállítják a képzés minimum standardjait (csak a termékenyítő szakmára vonatkozóan) amit a delegátusok állategészségügyi hatóságaikkal egyeztethetnek.

Bikartartás

Elnök elmondta, hogy a szarvasmarha sperma direktíva eléggé kevés támpontot ad a spermatermelő (SCC) és - tároló központok SPF státuszának megteremtésére, fenntartására.

Érdeklődik a tagországok gyakorlati standardjairól az állatállományra (munkalovak jelenléte) gondozói és laboratóriumi személyzetre, látogatókra valamint a különböző higiéniai státuszú övezetekben folyó munka (v.ö. karantén) szervezésére vonatkozóan.

E témában azt a döntést hoztuk, hogy kérdőívet állítunk össze a tagországok számára.

Áramlások citometriával szétválasztott sperma

Jan Andersen elmondta, hogy Dániában már egy hónapja folyik ilyen sperma szortírozás. Az ivarorientációra az igény miatt merült fel, hogy Dániában nagyszámú jersey tejes bikaborjú levágására van kereslet. 2003-ban még az UK-ba a Cogent céghez küldték a spermát szétválasztásra, aminek során 13 000 adagot állítottak elő. Még két bikát is küldtek a szigetországba, amikor döntés született, hogy a technológiát Dániában kell megvalósítani, ugyanis a holstein és a dán vörös fajta tenyésztői részéről is érdeklődés mutatkozik. Egy laboratóriumot építettek át erre a célra, és ez év áprilisában 2 MoFlo készüléket installáltak. A laboratórium 19 Celsius fokon működik, és a készülékek állandó felügyeletet és vezérlést igényelnek. A lehűtés nyitott tank módszerrel történik. Két technikust képeztek ki a munkára: a termékenyítések augusztusban kezdődnek. A dán belső piac kb. 40.000 adaggal jövőre teljesebb ki, s az export egy évvel később várhatóan beindul. A kereskedelmi minőségspecifikációk a szortírozás tisztaságát és a megszokott normál fogamzási érték leg-

alább 80 %-os teljesülését tartalmazzák. (Dániában ez a célba vett érték 40 %)

A (ivar specifikusra) szortírozott sperma irányára a rendes ár mintegy háromszorosa, 30-35 Euró/dózis.

Rep Vet. Munkacsoport ülés

A megtárgyalt témákról általánosság szintjén számolok be, mert a járványügyi zootechnikai információk a Tagországok titokkörét érinthetik.

FVO ellenőrzések tapasztalatai

A legutóbbi szarvasmarha mesterséges termékenyítő állomás felülvizsgálatok az Egyesült Királyságban, Lengyelországban illetve Csehországban kerültek sorra. Az Egyesült Királyságban az előzetes jelentésre várnak.

A kérdések amik az ellenőrzés során felmerültek csak részben állnak összefüggésben a (88/407) Direktíva betartásával.

A tisztogatás nem megfelelőnek lett minősítve, amikor egy olyan karantén egységet vizsgáltak kora reggel, amiből előző este szállították el az állatokat és még nem volt lehetőség a kitakarítás elvégzésére.

Kifogás tárgyát képezi sertés és szarvasmarha közös állomás esetén a fizikai elkülönülés talált mértéke és megkínálják, hogy mindkettőnek külön személyzete legyen. (ilyen állomás ui. még gyakori Közép-Európában). Ugyancsak kritika tárgyát képezte az AIC (mesterséges termékenyítő központ) és a saját karanténja, továbbá más idegen állatállományok közötti védőtávolság kérdése, noha számszerű mértéke nincs nevesítve a Direktívában.

Egyetértettünk abban, hogy az ellenőrzési jelentés formáját hasznos lenne megváltoztatni: egyik fejezete szigorúan csak a direktívának megfelelés megállapításait tartalmazza, észrevételenként meghivatkozva a vonatkozó jogszabályhelyet, míg egy másik fejezetben foglalnák össze a megszívlelendő, ajánlás típusú megállapításokat, általános megfigyeléseket öröndetes vagy sajnálatos tényeket. (mivel nincs mögötte jogszabályhely ezek nem olyan súlyú nem megfelelőségek, mint az előbbieik).

(folytatjuk...)

BLUETONGUE A BENELUX ORSZÁGOKBAN

Alighogy megszabadulni látsunk a madárinfluenza súlyos terhekkel járó kártételeitől újabb állategészségügyi hír borzolja az állattenyésztők egyébként is megviselt idegeit, az Unió szívében a BENELUX államokban, pontosabban Hollandiában kérődő állatokban diagnosztizálták az ún. kéknyelv betegséget. Az Unió gyors riasztási rendszere - rapid alert system- a veszély nagyságával arányos válaszlépésekre készítette a közösségi tagállamokat, a hazai állategészségügyi főhatóság is azonnal elrendelte a kérődő állatok behozatali tilalmát a kockázatot jelentő országokból. Állatorvos szakmai szemmel várható volt, hogy a mediterrán térségben fel-fellángoló kéknyelv kór előbb-utóbb északabbra is megjelenik, mindenesetre meglepően magas szélességi körön támadt most a betegség. A vírusos eredetű, szúnyogok által terjesztett betegség a fokozottan veszélyes fertőzések közé van besorolva, a Nemzetközi Állatjárványügyi Hivatal (OIE) listás betegsége. Az Unió, s így hazánk is a betegséget komolyan kezeli, itt-hon értelemszerűen bejelentési kötelezettség alá tartozik.

A betegség átvitele a beteg, a betegségre gyanús illetve a fertőzött állattal való közvetlen érintkezés, vagy annak vérével táplálkozó szúnyog csípése során jöhet létre, de átmehet szaporítóanyagokkal, termékenyítésre használt spermával is. A specifikus kórokozó átvivő a *Culicoides imicola* fajba tartozó vérszívó szúnyog, de a *Culicoides* nemzetség más szúnyogfajai és képesek lehetnek a vírus áthurocolására. Ez a vektor szúnyog a melegebb szubtropikus klímát kedveli, így eddig Európában csak a déli tagállamokban fordult elő a betegség. A klímaváltozással azonban a szúnyog elterjedése északabbra tolódik, így veszélyeztetetté válnak az északi fekvésű tagállamok, köztük Magyarország is. A kórokozó a kérődőket betegíti meg, vad- és kiskérődzőkön, juhokon, kecskéken heveny formában jelentkezik a betegség, a lázas levert állatok orrából savós, nyálkás vála-

dék szivárog, nyálaznak, kötőhártya gyulladás, fejen szemhéjon ödéma alakul ki, sokuknál megfigyelhető a vérér- és keringési zavarok miatt a szájból előtűremkedő duzzadt kékes színű nyelv. A vírus megbetegítő képessége ezeknél az állatfajoknál nagy, sőt jelentős számú lehet az elhullás is. A szarvasmarhákban sokkal tünetszegényebb a fertőzés, s ez különösen azért veszélyes, mert látszólag egészséges állatok közvetítik ilyenkor a ragályt. Juhoknál a vírusfordozás akár két hónapig is eltarthat.

A fertőzöttség a vírus kimutatásával, vagy a szerológiai áthangolódás megállapításával (a vérből) jól vizsgálható.

A kitört illetve megállapított betegség leküzdésének igazgatási regulái az Unión belül harmonizáltak a betegség helyhez kötése hasonló szabályok szerint történik, mint a madárinfluenza esetében már megismert eljárások: itt 20 km védőzóna, 150 km megfigyelési zóna kialakításával, zárlati intézkedésekkel. A zárlat alatt álló állattartó helyeken és környezetükben rendszeres fertőtlenítést kell végezni, hatékony szúnyogölő szerekkel. (különös tekintettel a *Culicoides* populációk biotópjaira, élőhelyeire).

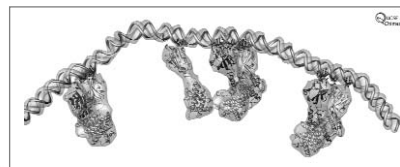
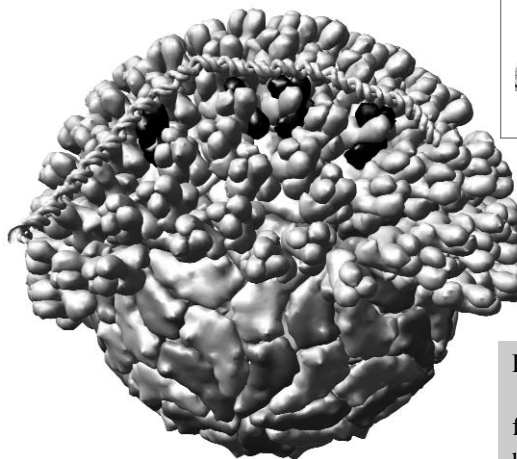
Fontos a megelőzés: a behurcolás elkerülése érdekében a fertőzött vagy a betegség előfordulása tekintetében ismeret-

len helyzetű országokból, területekről fogékony állatot, szaporítóanyagot, ilyen állatokból származó nyers termékeket az országba behozni tilos.

Jelen írás a veszély nagyságára kívánja a figyelmet felhívni, hiszen mi mentesek vagyunk a betegségtől, de a kockázat jelenleg egyáltalán nem elhanyagolható. A mentes státusz fenntartásához eminens gazdasági érdekeink fűződnek, exportképességünk megtartása mindennél fontosabb, ezért rendkívül fontos a kereskedelemre, állatszállításra vonatkozó állategészségügyi szabályok szigorú megtartása és a betegség gyanújának azonnali jelentése az állategészségügyi szolgálat felé.

A védekezés kulcsmozzanata tehát a behurcolás megakadályozása, s itt dominál az emberi tényező: a behozatali tilalmak meg nem szegése jó biztonságot nyújt. Mit tehet a tenyésztő: konzultáljon hatósági állatorvosával, aki az érintett országokról, pontosabban régiókról és a behozatali tilalmakról pontos tájékoztatást tud adni.

A kéknyelv betegség emberre szerencsére nem veszélyes. De ha nálunk is megjelenik, abba valószínűleg belekékülünk.

Bluetongue vírus

forrás: Kaliforniai Egyetem
<http://www.cgl.ucsf.edu>

Richard Rusnak ügyvezető igazgató, Szlovák Tarka Tenyésztők Egyesülete

AGROKOMPLEX KIÁLLÍTÁS NYITRÁN

Történelmileg nagy múltú városunk, Nyitra, hagyományosan minden év augusztusában látogatók tömegét fogadja az Agrokompex Nemzetközi Kiállítás helyszínén.

Az idén augusztus 17-től 22-ig sem volt ez másként, amikor immár 33. alkalommal adott otthont a Nemzetközi Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Kiállítás megrendezésének. Elsősorban a fiatalabb korosztály érdeklődésére tartott számot a "Z" szabad területen zajló haszonállatok bemutatója. A lévai székhelyű Szlovák Tarka Tenyésztők Egyesülete koordinálásában ez évben 42 tenyészállatot mutattak be a tenyészetek. Két tenyész bikát, két csoportban a teheneket - első borjas és több laktációs - összesen 11 tehen, kor szerint a vemhes üszöket összesen 19 tenyészállatot, valamint három szüzüsző csoportot 10 állattal.

Itt került megrendezésre az I. Nemzeti Haszonállat Kiállítás is, augusztus 16-17-én. A kiállítást a szlovák mezőgazdasági miniszter nyitotta meg. Előadásában méltatta a Szlovákia mezőgazdaságát, állattenyésztését.

A tenyészállatok show bírálata a szlovák tarka bírálatával kezdődött. A verseny bírói Magyarországról érkeztek. A Magyarartarka Tenyésztők Egyesülete elnöke

Rácz Károly úr és az Egyesület ügyvezető igazgatója Füller Imre úr bírálták az állatokat. Mindkét tehen csoportban az első három hely és a legszebb tögyű tehen került meghatározásra, majd az összevetés során a két korosztályból is a legszebb és a legszebb tögyű. Az üszök is több csoportban kerültek felvezetésre. A csoportok összevetésénél itt is kialakult a végső sorrend, kiválasztásra kerültek a szépek közül a legszebbek. A bírók minden csoport bírálatát után értékelték az állatokat.

A vemhes üsző kategóriában elmondták, hogy nagyon nehéz dolguk volt, mivel csodálatosan szép állatokat bírálhattak. A fejlődés a hatékony tenyésztői munka jól látható a fiatal generáción. A Magyarartarka Tenyésztők Egyesülete különdíját a fotón látható tehen kapta. A bírálók elismerően nyilatkoztak a kultúrált felvezetésről is.

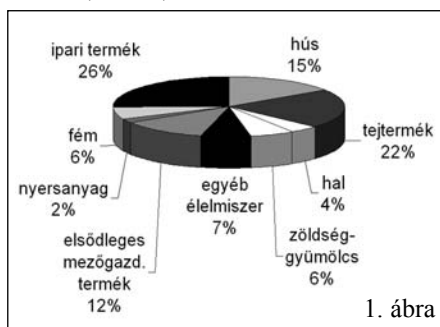
A Szlovák Tarka Tenyésztők Egyesülete elégedetten nyugtázta a színvonalas kiállítást, és a mindenki meglelégedésére elvégzett bírálatot is.

NÉHÁNY GONDOLAT ÚJ-ZÉLAND MEZŐGAZDASÁGÁRÓL, KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A HÚSMARHA-TENYÉSZTÉSRE

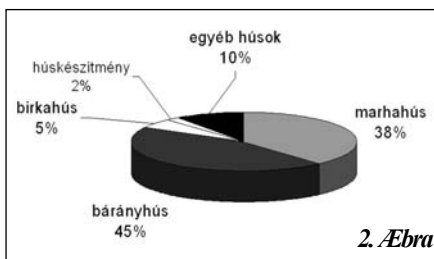
Új-Zéland a Csendes-óceán déli részén, Ausztráliától 1600 km-re keletre fekszik. Voltaképpen két nagy (Északi- és Déli Sziget), és számos kisebb szigetből áll. Összterülete 268021 km², kb. akkora, mint Nagy Britannia vagy Japán, és 2,9-szer nagyobb hazánknál. Lakossága a FAO (2003) adatai szerint 2003-ban 3 millió 875 ezer fő volt. Ellentétben az északi féltekével, Új-Zélandon a legmelegebb hónap január és február, akár több mint 30 °C-os hősséggel a sziget belsejében és a keleti részen, a leghidegebb pedig július, az átlaghőmérséklet ekkor 8-17 °C. Az átlagos csapadékmennyiség tájanként változó, a Déli Sziget középső részén 400 mm-nél is kevesebb, a Déli Havasok közelében pedig 12 000 mm feletti évente. Az ország összterületének 52 %-a legelő és szántóföld, több mint negyede pedig erdő. Domborzata túlnyomórészt hegyes-dombos, 13 %-ban havasi terület, számos 3000 m-t is meghaladó hegycsúccsal. A folyók és tavak 1 %-ot foglalnak el.

Új-Zéland gazdasága szorosan kapcsolódik a "tengerentúli" piacokhoz, a kivitel 2005. és 2006. áprilisa között a GDP-nek mintegy 20 %-át, 29,9 milliárd új-zélandi dollárt (4015 milliárd forintot) tett ki. A mezőgazdasági termékek (tejtermékek, hús, hal, zöldség-gyümölcs, élelmiszerek és egyéb elsődleges mezőgazdasági termékek) az összes exportnak 63,76 %-át adták 2005. és 2006. áprilisa között (1. ábra).

A húsexport továbbra is fontos szerepet játszik Új-Zéland agrárkivitelében, hiszen 2005. és 2006. áprilisa között 15 %-

át képviselte az összes exportnak. A marhahús mintegy 38 %-kal szerepel a teljes húsexportban (2. ábra).

Az egész gazdaságon belül egyre nagyobb szerepet töltenek be az olyan ágazatok, mint az erdészet, a szőlészet, a halászat, a gyáripar és a turizmus. Az elmúlt években az ország jelentős erőfeszítéseket tett agrárágazatának a fejlesztésében. A cél az volt, hogy az ágazat nagy értékű piaci szegmens szükségleteihez igazodjon. A legeltetési állattartásból származó termékek tehát nagymértékben járulnak hozzá az ország exportbevételeihez, valamint erősen meghatározzák a földhasználatot is.

A szarvasmarha-állományok alakulása Új-Zélandon
Új-Zélandon az állatállományt hagyományosan minden évben július elsején számolják össze. Ez az időszak a tél közepét jelenti, és az éves ciklusban ilyenkor a legkisebb az állatállomány. Ez az állomány képezi az alapját a következő év hústermelésének. Az állomány létszáma árá vonatkozó hivatalos adatok egy év felmérésére vonatkoznak. Az adatok a "Statistics New Zealand" kiadványból származnak (2004). Felöleli Új-Zéland teljes húsmarha ágazatát, mintegy 5 milliós nagyságrendet képvisel. Az előállított marhahús nagy részét exportálják, elsősorban Észak-Amerika feldolgozóipara számára.

Az állatállomány változása 1960-2005 között jelentős ingadozást mutat, az említett időszakban 31,8%-os növekedés tapasztalható, ugyanakkor napjainkra az 1975. évi mintegy 6,3 milliós értékhez képest 30,2% a csökkenés. A jelenlegi ál-

lományban a "tehén - éven aluli növendék - egyéb" kategóriák egymáshoz viszonyított aránya 28:32:40, mely arány 1975-ben 37:26:37 volt. Emellett a szoptóborjú létszám csökkenése is említésre méltó, hiszen míg 1980-ban 1,4 millió, 2005-ben már 1 millió állatról szól a felmérés. Ez a létszámcsökkenés azonban elmarad a korábban említett korcsoportok visszaesésétől (pl. a tehénlétszám 1 millióval kevesebb), hiszen az ellési százalék esetében a változás pozitív irányú, nevezetesen 73,4-ről 88,2-re növekedett (az 1980. és a 2005. évi statisztikai adatokat összehasonlítva).

Az országban a szarvasmarha-tenyésztés majdnem egyharmada (73%) az Északi Szigeten összpontosul. A szarvasmarha-állomány 55%-a tejelő. A tejelő állomány 1960-2005 között, mintegy 65%-kal, csaknem folyamatosan növekedett, jelenleg több mint 5 millió egyed számlál.

A tejelő állományban a "tehén - éven aluli növendék - egyéb" kategóriák aránya 77:19:4, mely arány az 1977. évi mélypontra is hasonló volt (79:13:8). A borjúlétszám a tejelő állományok esetében növekedést mutat, az 1980. évi 1,8 millióról 2005-ben 3,2 millióra emelkedett, az ellési százalék ugyanakkor csaknem változatlan maradt (80,7-ről 81,6-ra növekedett).

Az elmúlt évtizedben megfigyelhető létszámcsökkenés, egyebek között, a tejelőmarha-tartásra, szarvastenyésztésre, erdészetre való áttérésre vezethető vissza, elsősorban a marhahús árának a csökkenése miatt. 1994 és 2002 között az ország 16 régiójából 12-ben csökkent az állomány, mégpedig legnagyobb mértékben a nyugati parton, 43 %-kal, az Északi Szigeten összességében 14 %-kal, míg a Déli Szigeten nem változott lényegesen.

(folytatjuk...)